

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Planului de acțiuni al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru anul 2025

Perioada de consultare publică pe marginea Planului de acțiuni al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea) pentru anul 2025, publicat pe pagina de internet a ANCOM la data de 16 decembrie 2025, s-a încheiat la data de 10 ianuarie 2025.

În perioada de consultare publică a proiectului Planului de acțiuni s-au primit răspunsuri din partea a cinci respondenți persoane juridice, astfel:

- patru dintre aceștia sunt furnizori de rețele publice și de servicii de comunicații electronice (trei dintre ei deținând și licențe de utilizare a frecvențelor radio),
- o asociație profesională non-profit (care sprijină și reprezintă interesele furnizorilor de rețele și servicii de telecomunicații din România).

De asemenea, în cadrul procesului de consultare publică a proiectului Planului de acțiuni al ANCOM pentru 2025, instituția noastră a primit și memorii cu un conținut identic sau aproape identic din partea a 14 persoane fizice și a unei Mișcări civice (fără personalitate juridică) a mai multor organizații non-guvernamentale, ce conțin comentarii identice sau similare privind punctele 5, 26, 27 și 28 din proiectul planului de acțiuni (care au un impact direct sau indirect asupra implementării tehnologiei 5G în România, în opinia respondenților respectivi). În contrapartidă, acești respondenți consideră necesare și alte acțiuni, detaliate la finalul secțiunii II a prezentului document.

Observațiile și propunerile primite de către ANCOM în cursul perioadei de consultare publică sunt detaliate în continuare, împreună cu poziția Autorității față de acestea.

I. PRECIZĂRI CU PRIVIRE LA MĂSURILE INCLUSE ÎN PLANUL DE ACȚIUNI

1. Un respondent solicită finalizarea cât mai rapidă a analizei pieței serviciilor de acces local la puncte fixe (poziția 1 în proiectul planului de acțiuni)

Propunerea este argumentată astfel: Reglementarea pieței serviciilor de acces local la puncte fixe este un element esențial pentru dezvoltarea concurenței.

Opinia ANCOM: În legătură cu solicitarea finalizării cât mai rapide a analizei pieței de gros corespunzătoare serviciilor de acces local la puncte fixe, precizăm faptul că termenul actual de finalizare a analizei ia în calcul întreaga procedură care trebuie parcursă până la adoptarea deciziei, inclusiv riscurile aferente. În același timp, Autoritatea nu exclude posibilitatea ca termenul de finalizare să fie devansat și asigură respondenții că depune toate eforturile în acest sens.

Așa cum se cunoaște, procesul de colectare a datelor din partea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice a fost unul foarte anevoios, fiind necesară o perioadă considerabilă de timp pentru procesul de verificare a datelor, reconciliere și re-transmitere a datelor de către anumiți furnizori. Cu titlu de exemplu, precizăm că ultimele date relevante analizei au fost corectate de respondent la finele lunii octombrie 2024 (pentru date aferente anului 2023).

De asemenea, menționăm că, în stabilirea acestui termen, Autoritatea a luat în calcul faptul că, în conformitate cu reglementările în vigoare, în temeiul art. 135 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, procedura de consultare națională prevede un termen minim de 30 zile de consultare. Ulterior finalizării consultării publice naționale, ANCOM trebuie să analizeze observațiile primite, să realizeze sinteza observațiilor și, respectiv, acolo unde se impune, să modifice

expunerea de motive și proiectul de decizie în conformitate cu concluziile consultării, care vor fi discutate în cadrul unui Consiliu Consultativ.

Ulterior, în temeiul art. 97 alin. (1) și (2), după parcurgerea procedurii prevăzute la art. 135, cu excepția cazurilor prevăzute în recomandările sau în orientările adoptate potrivit art. 34 din Codul european al comunicațiilor electronice, ANCOM va notifica Comisiei Europene, OAREC și autorităților naționale de reglementare în comunicații din celelalte state membre ale Uniunii Europene proiectul de decizie, împreună cu motivele care stau la baza adoptării acesteia. ANCOM poate adopta măsurile după primirea comentariilor și observațiilor transmise de către Comisia Europeană, OAREC și celelalte autorități naționale de reglementare în comunicații din statele membre ale Uniunii Europene ori, în caz contrar, după expirarea unui termen de o lună de la notificare.

Având în vedere toate aceste aspecte, Autoritatea consideră că termenul actual de finalizare a analizei pieței de gros corespunzătoare serviciilor de acces local la puncte fixe este unul realist, care ia în calcul riscurile aferente unei analize de amploarea celei în discuție.

2. Un alt respondent propune ca acțiunea *Revizuirea pieței serviciilor de acces local la puncte fixe*, având ca obiectiv strategic *Promovarea concurenței și a inovației și direcția de acțiune *Concurență și inovație în comunicații electronice* să fie dezvoltată pentru a fi determinate acțiunile care sunt necesare.*

Propunerea este argumentată astfel: Stabilirea în cadrul Planului pentru 2025 a acțiunii privind Revizuirea pieței serviciilor de acces local la puncte fixe reprezintă o necesitate identificată, în ultimii ani, în special de operatorii – întreprinderi mici și mijlocii prin raportare la dinamica și contextul actual al pieței serviciilor de acces local la puncte fixe, care impune intervenții de reglementare ex ante aplicate ca urmare a identificării unui furnizor cu putere semnificativă de piață.

Opinia ANCOM: Analiza de piață privind serviciile de acces la puncte fixe este în curs de finalizare, termenul final de adoptare a deciziei fiind trimestrul II 2025.

În perioada următoare, odată finalizat, proiectul de decizie va fi publicat și consultat public pe site-ul instituției, acțiune care va fi mediatizată de ANCOM prin intermediul unui comunicat de presă.

Prin urmare, rezultatele analizei de piață și, respectiv, argumentele și detaliile care au stat la baza acesteia, vor fi supuse consultării publice la nivel național, pentru o perioadă de cel puțin 30 de zile, perioadă în care se pot transmite observații Autorității de către toți cei interesați.

După finalizarea consultării publice naționale, Autoritatea va analiza observațiile primite, va realiza sinteza observațiilor și, respectiv, acolo unde se impune, va modifica expunerea de motive și proiectul de decizie în conformitate cu concluziile consultării, care vor fi discutate în cadrul unui consiliu consultativ.

Ulterior, ANCOM va notifica Comisiei Europene, OAREC și autorităților naționale de reglementare în comunicații din celelalte state membre ale Uniunii Europene proiectul de decizie, împreună cu motivele care stau la baza adoptării acesteia.

3. Cu privire la acțiunea nr. 5 din proiectul Planului de acțiuni – *elaborarea unei propuneri de act normativ privind stabilirea măsurilor necesare la nivel național pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2024/1309 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice (Regulamentul privind infrastructura gigabit)*, inclusiv elaborarea unei propuneri pentru modificarea legislației naționale în vigoare – 15 respondenți propun includerea în Planul de acțiuni al ANCOM a unor măsuri privind promovarea unui cadru formal pentru licențierea socială de operare (LSO), ca parte integrantă a demersurilor naționale de implementare a regulamentului amintit (în opinia acestora asemenea măsuri întregind obiectivele avute în vedere de acest act normativ european).

În acest sens, respondenții solicită:

- introducerea unui mecanism formal de consultare publică, înainte de demararea lucrărilor de infrastructură, pentru a identifica și soluționa eventualele preocupări,

- dezvoltarea unei platforme naționale pentru transparență (administrată de ANCOM), care să includă detalii despre proiectele de infrastructură planificate, etapele lor de implementare și impactul asupra comunităților locale,
- monitorizarea și evaluarea impactului social, prin implementarea unui sistem de evaluare a impactului social și de mediu pentru toate proiectele de infrastructură gigabit, care să fie publicat periodic pentru transparență,
- stabilirea unor beneficii locale directe (prin includerea unui mecanism prin care operatorii să investească în proiecte care aduc beneficii sau despăgubiri directe comunităților).

Propunerea este argumentată astfel: Regulamentul (UE) 2024/1309 are ca obiectiv principal accelerarea dezvoltării rețelelor digitale de foarte mare capacitate și reducerea costurilor aferente. Totuși, respondenții consideră că „succesul acestei inițiative depinde nu doar de eficiența tehnică și economică, ci și de sprijinul social și de acceptarea comunităților locale afectate de lucrările de infrastructură”. Totodată, aceștia sunt de părere că „licențierea socială de operare se dovedește a fi un instrument esențial pentru creșterea transparenței, a implicării comunitare și a sustenabilității proiectelor de infrastructură”.

Opinia ANCOM: În legătură cu solicitarea respondenților de a include în planul de acțiuni al ANCOM măsuri privind promovarea unui cadru formal pentru licențierea socială de operare (LSO) ca parte integrantă a demersurilor naționale de implementare a Regulamentului (UE) 2024/1309, precizăm că dispozițiile acestui act normativ european, precum și dispozițiile celorlalte acte normative europene și naționale care reglementează domeniul comunicațiilor electronice, nu stabilesc, în prezent, astfel de măsuri care, conform opiniei respondenților, ar fi aplicabile furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. Prin urmare, măsurile prevăzute în propunerea de plan de acțiuni al ANCOM nu pot depăși competențele legale pe care legislația în domeniul comunicațiilor electronice le conferă Autorității.

În consecință, ANCOM nu poate da curs propunerii respondenților de a stabili măsuri privind promovarea unui cadru formal pentru licențierea socială de operare (LSO). Din aceleași motive, nu poate accepta propunerile respondenților care se circumscriu acestui concept de licențiere socială de operare și care vizează introducerea unui mecanism formal de consultare publică înainte de demararea unor lucrări de infrastructură fizică, dezvoltarea unei platforme naționale pentru transparență, monitorizarea și evaluarea impactului social și stabilirea unor beneficii locale directe.

4. Un respondent propune ca *Raportul privind serviciile de roaming internațional pentru perioada octombrie 2023- septembrie 2024 (poziția 16 în proiectul planului de acțiuni)* să fie publicat în trimestrul al II-lea 2025

Propunerea este argumentată astfel: Raportul privind serviciile de roaming internațional își menține relevanța atât timp cât perioada de publicare a acestuia se realizează cel târziu la 6 luni după perioada de raportare.

Opinia ANCOM: ANCOM are în vedere publicarea Raportului privind serviciile de roaming internațional pentru perioada octombrie 2023 – septembrie 2024 în prima parte a trimestrului al II-lea 2025, întocmai ca în anii precedenți; acțiunea nr. 16 include și colectarea datelor pentru perioada octombrie 2024 - septembrie 2025, astfel că termenul rămâne trimestrul IV 2025.

5. Doi respondenți propun, în legătură cu poziția 17 din proiectul planului de acțiuni (*Revizuirea Deciziei președintelui ANCOM nr. 333/2013 privind raportarea unor date statistice de către furnizorii de rețele publice sau de servicii de comunicații electronice*), stabilirea unui calendar rezonabil pentru implementarea modificărilor Deciziei ANCOM nr. 333/2013, respectiv ca prima raportare de date statistice conform deciziei revizuite să se realizeze pentru semestrul I al anului 2026

Propunerea este argumentată astfel: Respondenții precizează că, pentru a putea raporta conform unor noi cerințe, este necesară modificarea sistemelor de IT ale companiilor, iar termenul de implementare variază în funcție de amploarea modificărilor, neputând însă fi mai mic de 6 luni de la data emiterii deciziei.

Opinia ANCOM: ANCOM are în vedere acordarea unei perioade de la publicarea în Monitorul Oficial a noii decizii, până la prima raportare ce se va realiza conform acesteia, aspect ce va fi consultat în cadrul consultării publice a noii decizii.

6. Cu privire la acțiunea nr. 26 din proiectul Planului de acțiuni – Consultare publică privind stabilirea modalității de licențiere a benzilor de frecvențe 1980-2010 MHz (sensul Pământ-spațiu) și 2170-2200 MHz (sensul spațiu-Pământ) atribuite serviciului mobil prin satelit, după expirarea licențelor acordate către Inmarsat Ventures SE și Ecostar Mobile Limited în baza Deciziei Comisiei Europene nr. 2009/449/CE) – 15 respondenți propun să nu mai fie licențiate pe viitor benzile de frecvențe amintite mai sus, considerând că ar trebui studiate „alternative mai sigure și mai etice” și avansând, în acest sens, ideea de a se realiza o „evaluare comparativă pentru a determina dacă utilizarea UWB este cu adevărat cea mai potrivită opțiune”.

Propunerea este argumentată astfel: Respondenții sunt de părere că nu mai trebuie acordate licențe în benzile de frecvențe amintite mai sus din cauză că utilizarea tehnologiei UWB „pe scară largă, inclusiv prin aplicații satelitare” – care este posibilă „după cum este specificat în TNABF” prin „introducerea unor benzi de frecvențe dedicate pentru UWB satelitar fără un cadru clar de reglementare” – „ar putea duce la abuzuri și utilizări neautorizate”. În același timp, respondenții opinează că o astfel de utilizare a benzilor de frecvențe în discuție ar conduce la „riscuri pentru sănătatea organismelor vii” și la „încălcarea dreptului la viață privată”.

Nu în ultimul rând, respondenții consideră că „folosirea frecvențelor UWB pentru aplicații satelitare ar putea genera interferențe cu alte sisteme critice de comunicații, inclusiv cele utilizate pentru navigație, aviație sau alte servicii publice”, producând astfel un „impact asupra ecosistemului electromagnetic”, cu atât mai mult cu cât „suprapopularea spectrului electromagnetic prin introducerea unor aplicații noi, fără o evaluare riguroasă, poate duce la degradarea calității serviciilor existente”.

Opinia ANCOM: Autoritatea se vede nevoită să clarifice confuzia pe care respondenții au făcut-o în interpretarea prevederilor aplicabile benzilor de frecvențe 1980-2010 MHz și 2170-2200 MHz din cadrul Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe radio (TNABF). Mai precis, respondenții confundă aplicațiile care utilizează în condiții exceptate de la licențiere tehnologia de bandă ultralargă (UWB) cu utilizarea în condiții de licențiere a benzilor de frecvențe 1980-2010 MHz (Pământ-spațiu)/2170-2200 MHz (spațiu-Pământ) atribuite serviciului mobil prin satelit (MSS). Aceștia prezintă situația ca și cum rețelele de comunicații prin satelit în benzile de 2 GHz ar utiliza tehnologia UWB adaptată pentru comunicații prin satelit, fapt ce nu corespunde realității.

Astfel, aplicațiile radio care utilizează tehnologia de bandă ultralargă (UWB) în benzile indicate mai sus sunt de natură generică, au rază mică de acțiune (deci nu pot implica în niciun fel comunicații prin satelit care, după cum bine se știe, se realizează la distanțe foarte mari), utilizează spectrul radio cu puteri foarte mici (emisia realizându-se, practic, la nivel rezidual) și sunt exceptate de la licențiere. În plus, specificul aplicațiilor radio în tehnologie UWB este că ele utilizează, cu contiguitate, zone foarte întinse ale spectrului radio.

Ca regulă generală, pentru toate categoriile de frecvențe radio a căror utilizare este liberă, exceptată de la licențiere, se aplică Decizia președintelui ANCOM nr. 311/2016, cu modificările și completările ulterioare, precum și specificațiile tehnice RO-IR reglementate prin această decizie (interfețe radio).

Aplicațiile radio (inclusiv aplicațiile în tehnologie UWB) care utilizează spectrul prin exceptare de la licențiere sunt permise la nivel regional european și pe plan unional prin intermediul unor reglementări tehnice ale CEPT/ECC, în primul caz, respectiv al unor decizii de punere în aplicare ale

Comisiei Europene, în al doilea caz, ca parte a unui efort continuu de armonizare a utilizării spectrului radio în țările membre.

Pe pagina de internet a ANCOM, la secțiunea *Industria > Comunicații Electronice > Echipamente radio > Cadrul de reglementare din România* sunt disponibile informații privind toate reglementările tehnice RO-IR, clasificate în funcție de aplicații, inclusiv cele în tehnologie UWB, elaborate în baza Deciziei președintelui ANCOM nr. 311/2016 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere, cu modificările și completările ulterioare.

Pe de altă parte, consultarea publică privind stabilirea modalității de licențiere a benzilor de frecvențe 1980-2010 MHz (sensul Pământ-spațiu) și 2170-2200 MHz (sensul spațiu-Pământ) atribuite serviciului mobil prin satelit (MSS) are în vedere colectarea opiniilor și argumentelor persoanelor interesate cu privire la stabilirea opțiunilor de alocare în viitor a benzilor de frecvențe indicate mai sus după expirarea licențelor acordate către Inmarsat Ventures SE și Echostar Mobile Limited în baza Deciziei Comisiei Europene nr. 2009/449/CE privind selectarea operatorilor de sisteme paneuropene care furnizează servicii de comunicații mobile prin satelit.

Statele membre UE trebuie să examineze în timp util legislația și cadrul de reglementare al MSS în banda de 2 GHz pentru a obține un rezultat adecvat înainte de expirarea licențelor în vigoare acordate la nivel național, în baza rezultatelor procedurii de selecție desfășurate la nivel unional de către Comisia Europeană. Aceasta include examinarea Deciziei 2007/98/CE *privind utilizarea armonizată a spectrului radio pentru benzile de frecvență de 2 GHz în vederea punerii în aplicare a sistemelor care furnizează servicii mobile prin satelit.*

Având în vedere cele de mai sus, rezultă în mod evident că preocupările exprimate de respondenți sunt nefondate.

7. Cu privire la acțiunea nr. 27 din proiectul Planului de acțiuni – Revizuirea Deciziei ANCOM nr. 111/2024 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio – aceiași 15 respondenți propun limitarea sau eliminarea unor aplicații riscante (aplicații UWB, aplicațiile MFCN în benzi de frecvențe peste 24 GHz, aplicațiile IoT și SRD), introducerea studiilor de impact și monitorizarea continuă, crearea unui registru public de transparență, precum și promovarea tehnologiilor alternative mai sigure.

Propunerea este argumentată astfel: Respondenții arată că „din analiza actuală a TNABF, precum și din studiile disponibile la nivel internațional, se remarcă faptul că anumite aplicații radio pot prezenta riscuri potențiale pentru sănătatea publică și viața privată. De asemenea, lipsa unor studii de impact cuprinzătoare asupra efectelor cumulative ale expunerii la radiații electromagnetice ridică îngrijorări serioase”. Totodată, respondenții sunt de părere că „modificarea TNABF reprezintă o oportunitate esențială pentru a alinia reglementările naționale la standardele internaționale de protecție a sănătății publice și a mediului”.

Opinia ANCOM: Autoritatea atrage atenția respondenților că prezintă lucrurile în mod eronat în ceea ce privește rolul și obiectivele TNABF, care reprezintă o reglementare strict tehnică de specialitate, cu rol strategic în domeniul administrării spectrului radio în România.

Într-adevăr, TNABF este un instrument de bază al gestionării spectrului radio în țara noastră și o modalitate importantă de implementare în România a deciziilor privind armonizarea utilizării spectrului radio, emise la nivel unional și la nivelul întregii regiuni europene. Deciziile CE/UE pe acest subiect au un caracter obligatoriu (având în vedere statutul României de stat membru UE), în timp ce deciziile emise de CEPT/ECC pot fi implementate în mod voluntar.

În aceste condiții, accentuăm faptul că TNABF nu constituie, nici pe departe, „o oportunitate esențială pentru a alinia reglementările naționale la standardele internaționale de protecție a sănătății publice și a mediului”, așa cum afirmă respondenții. Aceeași precizare este valabilă și pentru tabelul internațional al atribuirilor de benzi de frecvențe radio (conținut în Art. 5 al Regulamentului radiocomunicațiilor al UIT) și pentru tabelul comun european al atribuirilor de benzi de frecvențe radio (conținut în raportul ERC 25 al CEPT/ECC).

Totodată, introducerea de noi servicii de radiocomunicații sau de noi aplicații și sisteme radio în diverse benzi de frecvențe are la bază expertize și studii tehnice cu caracter specializat, realizate la nivelul UIT-R (sectorul de radiocomunicații al UIT), respectiv la nivel regional european (CEPT/ECC). Analizele tehnice sunt de două tipuri:

- studii de partaj între sistemele/rețelele radio care se intenționează a fi introduse într-o anumită bandă de frecvențe și sistemele/rețelele radio deja existente în banda respectivă,
- studii de compatibilitate între sistemele/rețelele radio care se intenționează a fi introduse într-o anumită bandă de frecvențe și sistemele/rețelele radio deja existente în benzile de frecvențe adiacente benzii în discuție (și, dacă situația o impune, și în alte benzi neadiacente).

În ambele cazuri, se ține cont de diverse scenarii tehnice de utilizare posibile pentru sistemele și rețelele radio aflate în analiză, de modul specific în care sistemele și rețelele radio deja existente utilizează spectrul radio, de caracteristicile de propagare ale benzilor de frecvențe respective, de orice alte elemente de natură strict tehnică relevante. Dacă rezultatele studiilor menționate sunt favorabile, se modifică în consecință atât tabelul internațional al atribuirilor de benzi de frecvențe radio cât și tabelul comun european al atribuirilor de benzi de frecvențe radio.

Ori de câte ori actualizează TNABF, ANCOM ține cont în mod corespunzător de cele două reglementări amintite mai sus, relevante pe plan internațional, respectiv pe plan regional european.

Pe de altă parte, studiile privind expunerea la radiații electromagnetice se concentrează asupra efectelor cumulative ale acestora, în diverse benzi de frecvențe, și nu fac – nici la nivel internațional nici pe plan regional european – obiectul activităților desfășurate de organismele specializate în domeniul radiocomunicațiilor (UIT și CEPT).

Prin cele detaliate mai sus, ANCOM consideră că a clarificat problema ridicată de respondenți.

8. Un respondent propune, în contextul stabilirii trimestrului IV 2025 ca termen pentru acțiunea nr. 27 din proiectul Planului de acțiuni – Revizuirea Deciziei ANCOM nr. 111/2024 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio – decalarea termenului de realizare a Strategiei de administrare și reglementare în comunicații electronice 2025-2029 pentru trim. III 2025 (față de trimestrul I 2025 prevăzut în proiectul planului de acțiuni).

În acest context, respondentul dorește să fie analizată oportunitatea introducerii unei acțiuni noi în Planul de acțiuni pe anul 2025 al ANCOM, cu privire la informarea publică, în prealabil față de acțiunile de la punctele 22 și 27, cu referire la rezultatele deciziilor CE/UE și CEPT/ECC, ca urmare a participării ANCOM la aceste dezbateri internaționale cu caracter tehnic.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul este de părere că „la momentul lansării în consultare a Planului de acțiuni pentru anul 2025 nu se cunosc public concluziile preliminare” ale deciziilor CE/UE și CEPT/ECC „sub forma unor rezultate ale dezbaterilor la care ANCOM a participat, ca reprezentant al României”.

De aceea, respondentul consideră că „aceste decizii preliminare de la nivelul CE/UE și CEPT/ECC trebuie, în primă fază, aduse la cunoștința industriei IT&C din România în mod public și prezentate transparent, astfel încât furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice să se pregătească temeinic, din timp, și să se poată pronunța prin raportare la o referință față de deciziile ANCOM ce vor fi prezentate spre implementare în momentul derulării acțiunilor de la pozițiile 22 și 27” din proiectul planului de acțiuni supus consultării publice.

Opinia ANCOM: Autoritatea apreciază interesul arătat de respondent pentru reglementarea utilizării spectrului radio în România, precum și dorința acestuia de a se pregăti în mod temeinic pentru viitoarele demersuri de consultare publică ale Autorității pe acest subiect (cu precădere pentru actualizarea TNABF). Trebuie aduse însă câteva clarificări.

Strategia ANCOM de administrare și reglementare în comunicații electronice pentru perioada 2025-2029 va conține principii, orientări generale, linii directoare cu privire la procesele de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, pe următorii patru ani, pe diverse arii de activitate (inclusiv în ceea ce privește spectrul radio), fiind un document programatic. Însă, prin

strategia respectivă nu vor fi luate efectiv decizii în domeniul administrării și utilizării spectrului, așa cum are impresia respondentul.

Pe de altă parte, TNABF (ca instrument de bază al administrării spectrului radio în țara noastră) are un ciclu de actualizare care ține cont de periodicitatea unor activități de reglementare tehnică și de armonizare a utilizării în domeniul spectrului radio la nivel internațional – conferințele mondiale de radiocomunicații ale UIT-R (sectorul Radiocomunicații al UIT) – și la nivel regional european (CEPT/ECC), respectiv la nivel unional (UE/CE). Totodată, TNABF reprezintă una dintre modalitățile de implementare (cea mai importantă, de altfel) în România a deciziilor privind armonizarea utilizării spectrului radio, emise la nivel unional și la nivelul întregii regiuni europene. Deciziile CE/UE pe acest subiect au un caracter obligatoriu (având în vedere statutul României de stat membru UE), în timp ce deciziile emise de CEPT/ECC pot fi implementate în mod voluntar.

În aceste condiții, nu este necesar să existe o corelare a termenelor de realizare pentru acțiunile 22 și 27, așa cum solicită respondentul.

Pe de altă parte, din rațiuni ținând de asigurarea implicării efective a persoanelor interesate în definitivarea documentelor programatice pentru perioada 2025 – 2029, strategiile de administrare și reglementare în comunicații electronice, respectiv în domeniul serviciilor poștale, sunt prevăzute pentru lansarea consultării publice în trim. I 2025 și adoptare în trim II 2025.

Prin urmare, în proiectul planului de acțiuni supus consultării publice, termenele pentru acțiunile nr. 21 și 22 vor fi modificate în mod corespunzător.

În legătură cu cealaltă propunere a respondentului, ANCOM informează că nu este necesară introducerea acțiunii noi solicitate de acesta, întrucât informațiile privind reglementarea spectrului radio la care el face referire (chiar la nivel de documente finale și nu cu caracter preliminar cum indică respondentul) sunt deja disponibile public, după cum urmează:

a) deciziile tehnice adoptate la nivelul Comitetului de comunicații electronice (ECC) al CEPT sunt disponibile la adresa: https://docdb.cept.org/document/category/ECC_Decisions?status=ACTIVE;

b) recomandările cu caracter tehnic aprobate la nivelul CEPT/ECC sunt, de asemenea, disponibile la adresa: https://docdb.cept.org/document/category/ECC_Recommendations?status=ACTIVE;

Notă: în ambele cazuri prezentate mai sus, listele de documente pot fi sortate după diverse criterii, existând și filtre pentru afișarea reglementărilor active sau retrase.

c) deciziile de punere în aplicare emise de Comisia Europeană (ulterior elaborării și agreării lor în cadrul Comitetului pentru spectru radio (RSC sau RSCOM) al Comisiei) – în vederea armonizării condițiilor tehnice pentru disponibilitatea și utilizarea eficientă a spectrului radio la nivel unional – sunt disponibile la: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/radio-spectrum-decisions>.

Notă: în acest caz, toate deciziile sunt prezentate în ordine cronologică, fără posibilități de filtrare și sortare.

d) precizăm că deciziile indicate la lit. c) de mai sus sunt disponibile (în mod neoficial) și pe portalul [cept.org](https://docdb.cept.org) la: https://docdb.cept.org/document/category/EC_Decisions?status=ACTIVE.

În plus față de deciziile menționate, aici mai sunt incluse și alte reglementări, cu relevanță din punct de vedere tehnic pentru domeniul spectrului radio, emise în cadrul UE (regulamente, directive, decizii ale Parlamentului European și ale Consiliului).

e) recomandările tehnice în domeniul spectrului radio aprobate de UIT-R se pot consulta, grupate pe secțiuni, la adresa: <https://www.itu.int/pub/R-REC>.

Luând în considerare informațiile de mai sus, credem că acum sunt îndeplinite premisele pentru ca orice entitate interesată să se poată pregăti în mod corespunzător pentru a contribui prin observații și propuneri pertinente cu ocazia demersului ANCOM de actualizare a TNABF ce va avea loc în cursul anului 2025.

În același context, informăm toate persoanele interesate că Autoritatea pune la dispoziție pe pagina sa de internet (la adresa: https://www.ancom.ro/tnabf_3998), împreună cu versiunea în vigoare a TNABF, listele de reglementări (decizii CE/UE, decizii CEPT/ECC, recomandări CEPT/ECC,

recomandări UIT-R) care sunt implementate prin TNABF în prezent, respectiv lista de standarde ETSI și lista de abrevieri care sunt menționate în TNABF în vigoare.

În final, pentru a permite entităților interesate să-și formeze o viziune de ansamblu asupra întregii problematice a reglementării spectrului radio la nivel european, precum și a tendințelor și evoluției reglementărilor în domeniu pe plan unional, precizăm că Grupul pentru politici în domeniul spectrului radio (RSPG) al autorităților de reglementare din țările UE are o activitate susținută referitoare la politici, bune practici și strategii privind spectru radio.

În acest sens, RSPG emite opinii și rapoarte, care sunt disponibile la adresa: https://radio-spectrum-policy-group.ec.europa.eu/opinions-and-reports_en.

9. Același respondent propune modificarea termenului pentru realizarea Chestionarului adresat pieței naționale de comunicații electronice privind oportunitatea acordării unor drepturi de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice de tip MFCN, în benzi peste 24 GHz („milimetrice”) – acțiunea nr. 28 din proiectul Planului de acțiuni – din trimestrul III 2025 în trimestrul II 2025.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul salută decizia Autorității de a introduce acest demers în planul de acțiuni pentru anul 2025, ca fiind o acțiune benefică, cu impact pozitiv pentru sectorul național de comunicații electronice. Tocmai de aceea, respondentul solicită devansarea termenului de realizare al acesteia.

Opinia ANCOM: Autoritatea mulțumește respondentului pentru aprecieri dar informează că nu poate devansa termenul, așa cum se solicită, deoarece în primul semestru al anului 2025 sunt în derulare și alte acțiuni importante pentru sectorul național de comunicații electronice.

Totodată, reamintim că același chestionar a fost supus anterior consultării publice în perioada 30 august – 16 septembrie 2022. Ținând cont că Autoritatea nu are cunoștință de evoluții recente cu privire la creșterea interesului pentru benzile de frecvențe milimetrice, considerăm pertinent termenul propus inițial (trimestrul III 2025), asigurând astfel un ciclu complet de trei ani între cele două consultări, astfel cum s-a estimat și în concluziile consultării din 2022.

10. Tot cu privire la acțiunea nr. 28 din proiectul Planului de acțiuni – Chestionarul adresat pieței naționale de comunicații electronice privind oportunitatea acordării unor drepturi de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice de tip MFCN, în benzi peste 24 GHz („milimetrice”) – cei 15 respondenți menționați anterior propun „să nu se dea acces la aceste benzi”, considerând că „acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzi peste 24 GHz pentru rețele publice de tip MFCN (rețele de comunicații mobile de generație nouă) implică o serie de critici care privesc impactul asupra sănătății, mediului, utilizării spectrului și vieții private”.

Propunerea este argumentată astfel: Respondenții aduc în discuție, în sprijinul poziției lor, următoarele motive:

a) impactul asupra sănătății umane, menționând în acest sens: lipsa unor studii pe termen lung cu privire la benzile de frecvențe peste 24 GHz, existența unor grupuri vulnerabile (persoane afectate de electrosensibilitate), precum și creșterea densității stațiilor de bază în rețelele din benzile milimetrice;

b) interferențe în „utilizarea spectrului electromagnetic”, deoarece există risc de interferențe în benzile peste 24 GHz cu alte servicii esențiale, cum ar fi comunicațiile prin satelit, „meteorologia și radarul” (acestea putând „afecta siguranța navigației și prognozele meteo critice”), precum și risc de fragmentare a spectrului, deoarece desemnarea acestor benzi de frecvențe pentru MFCN „ar putea reduce spectrul disponibil pentru alte aplicații tehnologice emergente sau pentru comunicațiile de urgență”;

c) impact asupra mediului, menționând în acest sens: creșterea consumului energetic (deoarece „rețelele care operează în benzi peste 24 GHz necesită mai multe stații de bază și mai multă energie pentru a asigura acoperirea, ceea ce contravine obiectivelor privind reducerea emisiilor de carbon și sustenabilitatea”) și degradarea ecosistemelor (deoarece „studiile au arătat că undele

electromagnetice pot avea efecte negative asupra florei și faunei, în special asupra insectelor (ex. albine) și păsărilor, care sunt esențiale pentru echilibrul ecologic”);

d) costuri sociale și economice, din cauza accesibilității reduse (întrucât „implementarea infrastructurii pentru rețele peste 24 GHz poate crește costurile pentru operatori, ceea ce se va reflecta în prețuri mai mari pentru consumatori, accentuând decalajul digital între zonele urbane și rurale”) și a posibilităților limitate în zonele rurale (întrucât „benzile peste 24 GHz sunt mai eficiente pe distanțe scurte, ceea ce face dificilă implementarea acestora în zone rurale sau greu accesibile”);

e) încălcarea vieții private și securitatea datelor, menționând în acest sens: capacitatea crescută de supraveghere (deoarece „rețelele MFCN în benzi înalte permit o colectare mai mare de date și o urmărire mai precisă a utilizatorilor, ceea ce ridică întrebări privind confidențialitatea și protecția datelor personale”) și lipsa reglementărilor stricte (deoarece „înainte de acordarea drepturilor de utilizare, ar trebui implementate reglementări clare pentru a proteja datele utilizatorilor și pentru a preveni utilizările abuzive”);

f) lipsa consultării publice și a transparenței, având în vedere că, potrivit opiniei respondenților, luarea unor „decizii unilaterale” în ceea ce privește „acordarea drepturilor de utilizare a acestor benzi fără consultarea comunităților, a experților independenți și a societății civile subminează încrederea publicului” și că nu există „transparența alocării”, în condițiile în care (după cum afirmă respondenții) nu ar exista „suficiente informații publice despre cum vor fi alocate frecvențele și despre criteriile utilizate, ceea ce ridică suspiciuni legate de favorizarea anumitor operatori”.

De asemenea, ca urmare a analizării informațiilor disponibile pe internet (inclusiv pe pagina <https://5gobservatory.eu/report-20-june-2024/>), respondenții au constatat că „în Uniunea Europeană, utilizarea frecvențelor de tip mmWave, în special a benzilor de 26 GHz și 28 GHz, este abordată cu o prudență considerabilă. Spre deosebire de alte regiuni, precum Statele Unite, care au alocat rapid banda de 28 GHz pentru implementarea rețelelor 5G, majoritatea țărilor din UE au adoptat o atitudine rezervată”. În acest context, respondenții au concluzionat că „până în prezent, multe state membre nu au organizat licitații pentru aceste benzi, reflectând o preocupare accentuată pentru evaluarea impactului asupra sănătății publice, a vieții private și a mediului. Această reținere arată o preferință pentru soluții tehnologice mai bine studiate și o gestionare atentă a infrastructurii telecomunicațiilor. [...] În Uniunea Europeană, această tendință poate fi atribuită preocupărilor legate de costurile ridicate de implementare, dificultățile tehnice asociate cu aceste frecvențe și eficiența suficientă a benzilor medii utilizate deja pentru 5G. Această abordare precaută reflectă o strategie de prioritizare a nevoilor actuale fără a grăbi tranziția către tehnologii care pot prezenta riscuri încă insuficient evaluate”.

Opinia ANCOM: Chestionarul adresat pieței naționale de comunicații electronice privind oportunitatea acordării unor drepturi de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice de tip MFCN, în benzi peste 24 GHz, nu constituie instrumentul prin care să se dea „acces la aceste benzi”. Altfel spus, prin intermediul chestionarului nu se acordă drepturi de utilizare a frecvențelor radio în benzi peste 24 GHz pentru rețele publice de tip MFCN (rețele de comunicații mobile de generație nouă), așa cum par să aibă impresia respondenții.

Prin intermediul chestionarului, ANCOM are drept scop verificarea exigențelor art. 54 din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, în sensul de a se stabili, pe cât posibil, existența sau inexistența condițiilor de punere în aplicare a prevederilor relevante pentru banda de 26 GHz din articolul respectiv, care stipulează următoarele:

„Art. 54 – (1) Până la 31 decembrie 2020, pentru sistemele terestre capabile să furnizeze servicii pe suport radio de bandă largă, dacă este necesar pentru a facilita implementarea 5G, statele membre iau toate măsurile adecvate pentru:

a) [...];

(b) a permite utilizarea a cel puțin 1 GHz din banda de 24,25 – 27,5 GHz, cu condiția să existe dovezi clare ale cererii pe piață și ale absenței unor constrângeri semnificative pentru migrarea utilizatorilor actuali sau eliberarea benzii.

(2) Cu toate acestea, statele membre pot prelungi termenul stabilit la alineatul (1) din prezentul articol, în cazurile justificate [...].”

Art. 54 din Directiva (UE) 2018/1972 a fost transpus în legislația națională prin art. 2 pct. 254 din Legea nr. 198/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice (text ce este reținut în cadrul art. 154¹ din OUG nr. 111/2011), care stipulează următoarele:

„Art. 154¹ – (1) Până la data de 31 august 2022, în vederea facilitării implementării noilor tehnologii în cadrul rețelelor terestre de comunicații electronice capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă, ANCOM ia măsurile necesare pentru:

a) [...];

b) acordarea spre utilizare a cel puțin unui GHz din banda de frecvențe radio 24,25-27,5 GHz, în condițiile manifestării unor cereri certe din partea pieței și a absenței unor constrângeri semnificative pentru migrarea utilizatorilor actuali sau pentru eliberarea benzii.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) poate fi extins, în cazuri justificate [...].”

Pentru o deplină clarificare, precizăm că Autoritatea a întreprins un demers similar în anul 2022 (mai multe detalii fiind disponibile la <https://www.ancom.ro/formdata-269-49-431>). Una dintre concluziile chestionarului lansat în anul 2022 a fost inexistența interesului pentru banda 24,25 - 27,5 GHz la acel moment, urmând a fi lansată o consultare publică similară în următorii doi, trei ani. Este exact ceea ce ANCOM va întreprinde în anul 2025.

La fel cum a procedat și în anul 2022, Autoritatea va fi interesată să afle prin intermediul chestionarului opiniile la obiect, în cunoștință de cauză, ale respondenților, argumentate în mod corespunzător, cu privire la oportunitatea organizării unei proceduri de selecție, pe termen scurt (în perioada 2026-2028) și/sau pe termen mediu (în perioada 2029-2031), pentru acordarea de drepturi de utilizare pentru rețele publice de tip MFCN în benzi peste 24 GHz.

Prin urmare, respondenții sunt invitați să transmită observații și propuneri cu ocazia derulării respectivului demers de consultare publică, cu termen de finalizare în trimestrul III 2025.

11. Un respondent propune replanificarea în trimestrul I 2025 a acțiunii prevăzute la punctul 29 al proiectului planului de acțiuni – Actualizarea interfețelor radio RO-IR din Decizia prezidentului ANCOM nr. 311/2016 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere – care are ca termen trimestrul IV 2025.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul consideră că „acest obiectiv ar trebui neapărat planificat mai degrabă pentru trim. I 2025, din moment ce este absolut necesar a clarifica dacă banda de frecvențe 1880 - 1900 MHz este sau nu este exceptată de la regimul de licențiere”.

Opinia ANCOM: Piața Internă, unul dintre pilonii de bază ai construcției Uniunii Europene, configurează spațiul în care este asigurată libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor. Prin urmare, unul dintre principiile de bază ale Uniunii Europene interzice restricțiile cantitative asupra circulației mărfurilor și a măsurilor cu efect echivalent.

În acest context, pentru promovarea bunei funcționări a Pieței Interne trebuie asigurată transparența cu privire la inițiativele naționale ce urmăresc stabilirea unor reglementări tehnice. Scopul procesului este de a se asigura că obstacolele în calea comerțului ce pot deriva din reglementările tehnice referitoare la produse se instituie numai în măsura în care sunt necesare pentru a îndeplini cerințele esențiale și urmăresc satisfacerea unui interes public.

Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE admite că, în Uniunea Europeană, spectrul de frecvențe radio nu este pe deplin armonizat și, de aceea, statele membre au reglementări naționale privind utilizarea acestuia. Directiva 2014/53/UE nu armonizează aceste reglementări, însă cere ca acestea să fie elaborate și notificate, după caz.

Astfel, conform art. 5 din Decizia ANCOM nr. 311/2016, specificațiile tehnice privind interfețele radio RO-IR reglementate în decizia amintită se elaborează și, dacă este cazul, se actualizează periodic în baza reglementărilor relevante adoptate pe plan european sau internațional ori a celor naționale și se publică pe pagina de internet a ANCOM.

Această acțiune este complexă, parte a unui efort continuu de armonizare a utilizării spectrului radio în țările membre, ce presupune o analiză detaliată atât a reglementărilor tehnice ale CEPT/ECC, cât și a deciziilor de punere în aplicare ale Comisiei Europene. Amintim, de exemplu, pe cele mai recente: *Decizia de punere în aplicare (UE) 2025/105 a Comisiei din 22 ianuarie 2025 de modificare a Deciziei 2006/771/CE în vederea actualizării condițiilor tehnice armonizate de utilizare a spectrului de frecvențe radio pentru dispozitivele cu rază mică de acțiune și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare 2014/641/UE privind condițiile tehnice armonizate de utilizare a spectrului de frecvențe radio de către echipamentele audio pe suport radio utilizate pentru producția de programe și pentru evenimente speciale în Uniune sau Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/3157 a Comisiei din 17 decembrie 2024 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2021/1067 privind utilizarea armonizată a spectrului radio din banda de frecvențe de 5945-6425MHz pentru instalarea sistemelor de acces pe suport radio, inclusiv a rețelelor locale cu acces pe suport radio (WAS/RLAN)).*

Cu titlu informativ, orice modificare a unor parametri tehnici dintr-o interfață radio RO-IR strict pe baza unei reglementări tehnice CEPT/ECC, fără a avea un corespondent similar într-o decizie de punere în aplicare a Comisiei Europene, presupune notificarea prealabilă a acesteia și așteptarea unei perioade de minim 3 luni, după care aceasta se poate aproba la nivel național, în condițiile în care în perioada de consultare de 3 luni nu au fost primite observații de la statele membre UE.

Având în vedere aspectele menționate mai sus și necesitatea luării în calcul a perioadelor de consultare publică a statelor membre UE atunci când este obligatorie notificarea proiectelor de reglementări tehnice RO-IR, nu se poate decala perioada de finalizare a acestei acțiuni.

Totodată, această acțiune este în strânsă legătură cu acțiunea nr. 27 din proiectul Planului de acțiuni (revizuirea Deciziei ANCOM nr. 111/2024 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio) care are același termen de finalizare (trimestrul IV 2025), acesta fiind încă un motiv pentru care nu se poate da curs solicitării respondentului.

Cu privire la sesizarea respondentului, în sensul că „este absolut necesar a clarifica dacă banda de frecvențe 1880 - 1900 MHz este sau nu este exceptată de la regimul de licențiere”, precizăm că interfața radio RO-IR DECT este clară în acest sens.

Deși această analiză punctuală nu se circumscrie prezentului demers de consultare publică a proiectului Planului de acțiuni pe anul 2025 al ANCOM, precizăm următoarele:

- echipamentele radio menționate în interfața respectivă și care respectă condițiile tehnice și operaționale specificate în aceasta sunt exceptate de la regimul de licențiere (și utilizează spectrul radio în baza Deciziei ANCOM nr. 311/2016, cu modificările și completările ulterioare);
- orice alte echipamente radio ce utilizează tehnologia DECT în banda 1880-1900 MHz și care nu se regăsesc menționate în interfața radio RO-IR DECT (cum este cazul stațiilor de bază ale rețelelor publice de comunicații electronice pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice în banda 1880-1900 MHz) vor putea utiliza spectrul radio numai în urma obținerii unei licențe de utilizare a frecvențelor radio.

În al doilea caz prezentat mai sus nu mai este relevantă Decizia ANCOM nr. 311/2016, ci devin aplicabile alte prevederi de natură tehnică și administrativă, specifice situației respective.

12. Același respondent propune replanificarea în trimestrul I 2025 a acțiunii prevăzute la punctul 34 al proiectului planului de acțiuni – *Raport cuprinzând propuneri de măsuri în vederea monitorizării și reducerii incidenței utilizării fără drept, ca identificator pentru apeluri ori mesaje SMS, a unor resurse de numerotație din Planul Național de Numerotație în scopul facilitării realizării unor fraude (CLI spoofing)*. – care are ca termen trimestrul III 2025.

Propunerea este argumentată astfel: Cu privire la problema fraudelor utilizând falsificarea CLI, devansarea termenului de finalizare a acțiunii nr. 34 este argumentată prin existența riscului apariției de noi campanii bazate pe CLI Spoofing, care ar putea avea efecte negative.

Opinia ANCOM: Autoritatea împărtășește punctul de vedere al respondentului în ceea ce privește faptul că identificarea de soluții care ar putea reduce incidența falsificării CLI trebuie realizată cât mai rapid. Totodată, trebuie avut în vedere că este necesar un dialog cu furnizorii care utilizează resurse de numerotație și de o analiză atentă a soluțiilor propuse, astfel încât să nu fie afectată utilizarea legitimă a resurselor de numerotație pentru identificarea apelurilor și a mesajelor text.

Având în vedere aceste aspecte, propunerea de devansare este acceptată parțial, iar noul termen de finalizare propus este trim. II 2025.

13. Același respondent propune replanificarea în trimestrul I 2025 a acțiunii prevăzute la punctul nr. 38 proiectului planului de acțiuni – Modernizarea website ANCOM – în trim. I 2025, care are ca termen trimestrul IV 2025. Totodată, respondentul consideră necesară, în acest context, și modernizarea interfeței web de completare a datelor statistice.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul arată că „în urma unor reglementări noi, ANCOM a dobândit noi competențe (cum ar fi cunoașterea prezenței furnizorilor de servicii intermediare pe piața națională), website-ul ANCOM fiind astfel din ce în ce mai accesat”. Respondentul mai opinează că „tot la acest capitol” s-ar putea „include și interfața web unde furnizorii autorizați completează anevoios datele statistice - interfața fiind una învechită”.

Opinia ANCOM: Schimbarea termenului de la trim. IV 2025, la trim. I 2025 pentru modernizarea website-ului ANCOM poate fi problematică din mai multe motive: planificare și bugetare, contracte și licitații, resurse umane și tehnice, conformitate și reglementări, dar mai ales din perspectiva impactului asupra utilizatorilor. Bugetele pentru proiectele publice sunt adesea planificate și alocate pe parcursul unui an fiscal. Schimbarea termenului ar putea necesita o re-alocare a fondurilor, ceea ce poate fi dificil de realizat în scurt timp. Procedurile de achiziție publică și licitațiile sunt planificate cu mult timp înainte și au un calendar bine stabilit, iar modificarea termenului ar putea afecta îndeplinirea obiectivului.

De asemenea, proiectele publice trebuie să respecte anumite reglementări și proceduri legale și sunt supuse auditului și controlului pentru a asigura transparența și utilizarea corectă a fondurilor. Reducerea termenului ar afecta negativ îndeplinirea obiectivului. Totodată, un termen mai scurt ar putea reduce timpul disponibil pentru testarea noilor funcționalități ale website-ului, ceea ce poate duce la lansarea unui produs cu erori și probleme tehnice. Aceste argumente subliniază complexitatea și riscurile asociate cu schimbarea termenului de implementare pentru modernizarea website-ului ANCOM și, în consecință, este esențial să se mențină termenele inițiale pentru a asigura o implementare eficientă și de succes.

Având în vedere aceste aspecte, propunerea de devansare a termenului de finalizare propus, nu este acceptată.

Cu privire la interfața de completare a datelor statistice, ANCOM informează că versiunea modernizată a acesteia a fost concepută, testată și validată, fiind implementată în această perioadă.

II. PROPUNERI DE COMPLETARE A PLANULUI CU ACȚIUNI NOI

1. Un respondent propune includerea în planul de acțiuni a activității de stabilire a tarifelor orientative pentru accesul la unele infrastructuri fizice rutiere, precum și elaborarea unui model de calcul pentru tuneluri, poduri, podețe.

Propunerea este argumentată astfel: Impactul acestei decizii este unul major pentru industria telecom, conducând la o scădere substanțială a costurilor aferente utilizării infrastructurii rutiere în cauză. Elementele de infrastructură poduri, podețe, tuneluri sunt utilizate de respondent, iar tarifele practicate de CNAIR sunt exagerate.

Opinia ANCOM: Consultarea publică a proiectului invocat de respondent s-a încheiat. În prezent, ANCOM finalizează sinteza observațiilor și urmează să discute proiectul în cadrul unei ședințe a

Consiliului Consultativ, după care va adopta Decizia privind tarifele orientative. La solicitarea respondentului, ANCOM reintroduce proiectul aflat în curs de finalizare și în planul de acțiuni 2025, cu termen de finalizare trim. I 2025.

În ceea ce privește propunerea privind stabilirea tarifelor orientative pentru accesul pe poduri, podețe, tuneluri și alte lucrări de artă, dezvoltarea unui model de cost suficient de robust în vederea stabilirii tarifelor orientative este nerealizabilă pe baza datelor disponibile la momentul actual, având în vedere caracterul eterogen al costurilor asociate diverselor lucrări de artă administrate de operatorii de rețea.

2. Un alt respondent reclamă necesitatea promovării unor măsuri legislative noi care să faciliteze accesul la infrastructura fizică.

Propunerea este argumentată astfel: În opinia respondentului, se impune adoptarea unor reglementări noi care să vizeze aspecte privind accesul la infrastructura fizică, respondentul punând accent pe asigurarea transparenței și accesului la informații privind infrastructura existentă pentru toți operatorii interesați, inclusiv accesul la informații privind lucrările civile planificate, existența unui punct unic de informare în care să se regăsească procedurile și condițiile generale aplicabile la acordarea de autorizații pentru lucrări civile și drepturi de acces.

Opinia ANCOM: Normele privind furnizarea unor informații minime privind infrastructura fizică, în format georeferențiat, prin intermediul unui punct unic de informare, precum și cele referitoare la lucrările civile în curs sau planificate, de asemenea în format georeferențiat și printr-un punct de informare unic, fac obiectul Regulamentului (UE) 2024/1309 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE.

Măsura propusă de ANCOM prin documentul supus consultării publice are în vedere, în primul rând, redactarea și propunerea de către Autoritate a unor norme la nivelul legislației primare, urmând ca în funcție de prevederile acestei legislații, ANCOM să participe la implementarea măsurii stabilite de Regulamentul 2024/1309. Prin urmare, în funcție de atribuțiile pe care le deține sau le va dobândi, ANCOM va participa la asigurarea transparenței privind infrastructurile fizice existente și lucrările civile planificate, conform dispozițiilor Regulamentului (UE) 2024/1309.

3. Același respondent propune includerea în planul de acțiuni 2025 a unor acțiuni pentru: un punct unic de informare privind furnizarea informațiilor legate de infrastructura fizică sau lucrările civile planificate care să ofere informații pentru furnizori fără să mai fie necesar ca acestea să le solicite, acțiuni care să vizeze analiza mult mai atentă a exercitării dreptului de a fi refuzat accesul la anumite infrastructuri existente, crearea unui punct de contact unde părțile interesate să poată semnala reglementările sau procedurile considerate drept disproporționate și/sau care împiedică inutil activitățile IMM-urilor, acțiuni suplimentare constând în dezvoltarea proiectelor legislative prin aplicarea testului IMM, acțiuni suplimentare privind minimizarea costurilor și sarcinilor IMM în domeniul comunicațiilor privind obligațiile de informare și declarare statistică a unor date/informații.

Opinia ANCOM: Menționăm că posibilitatea instituirii unui punct de informare unic privind infrastructurile și rețelele din domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv din perspectiva lucrărilor civile în derulare, este prevăzută prin Legea infrastructurii, acest punct urmând a fi operaționalizat de către ADR, care poate oferi detalii suplimentare în acest sens.

De asemenea, reamintim că ANCOM pune la dispoziție numeroase metode de comunicare, atât cu industria cât și cu publicul larg, inclusiv privind sugestiile și propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ în vigoare.

4. Același respondent propune includerea în Planul de acțiuni supus consultării publice măsuri care să vizeze motivele care pot determina refuzarea accesului la infrastructura fizică.

Propunerea este argumentată astfel: Respondentul consideră că este necesară o analiză mult mai atentă a exercitării dreptului de a se refuza accesul la anumite infrastructuri existente, având în vedere că în acest context se realizează o reală atingere drepturilor și intereselor unei categorii de operatori economici.

Opinia ANCOM: Motivele care pot determina refuzarea accesului la infrastructura fizică sunt expres și limitativ prevăzute de dispozițiile art. 3 alin. (5) din Regulamentul (UE) 2024/1309. Totodată, conform art. 13 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (UE) 2024/1309, orice refuz de acordare a accesului la o infrastructura fizică poate fi sesizată organismului național de soluționare a litigiilor, fără a aduce atingere posibilității de a sesiza instanța judecătorească competentă.

De asemenea, prin dispozițiile art. 3 alin. (13) din Regulamentul (UE) 2024/1309, Comisia Europeană, în strânsă colaborare cu OAREC, poate emite orientări inclusiv cu privire la aplicarea dispozițiilor privind refuzarea accesului. Deși calendarul acestui demers nu este încă stabilit, Comisia a confirmat intenția de a emite aceste orientări. Orientările vor fi elaborate cu consultarea părților interesate. În concluzie, considerăm că analiza propusă de respondent ar trebui să includă și aspectele rezultate din activitatea de soluționare a litigiilor, ținându-se cont totodată și de eventualele orientări emise de Comisia Europeană. Prin urmare, această analiză ar putea face obiectul unor planuri de acțiune viitoare ale ANCOM, atunci când aspectele implicate vor conduce la o relevanță semnificativă a respectivei analize.

5. Același respondent propune elaborarea unor orientări privind aplicarea dispozițiilor referitoare la accesul la infrastructura fizică, inclusiv, dar nu numai, privind aplicarea unor condiții echitabile și rezonabile.

Propunerea este argumentată astfel: este necesară dezvoltarea unor instrumente specifice care să asigure abținerea de la practici abuzive.

Opinia ANCOM: În ceea ce privește propunerea privind elaborarea unor orientări privind accesul la infrastructura fizică, reamintim că ANCOM se află într-o fază avansată privind emiterea Deciziei Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații privind tarifele orientative de acces la unele infrastructuri fizice rutiere. Această decizie este o continuare a demersurilor începute de ANCOM prin emiterea Deciziei președintelui ANCOM nr. 156/2022 privind tarifele orientative pentru accesul la stâlpii operatorilor de rețea.

Prin urmare, ANCOM deja depune toate eforturile și alocă resursele de care dispune în sensul celor propuse de respondent. Totodată, așa cum am precizat mai sus, în legătură cu dreptul de acces la infrastructura fizică, Comisia Europeană, în strânsă colaborare cu OAREC, poate emite orientări. Deși calendarul acestui demers nu este încă stabilit, Comisia a confirmat intenția de a emite aceste orientări.

În același timp, conform Regulamentului (UE) 2024/1309, până la data de 12 noiembrie 2025, OAREC, în strânsă cooperare cu Comisia Europeană, elaborează și publică orientări cu privire la termenii și condițiile accesului la infrastructura fizică interioară, inclusiv în ceea ce privește aplicarea unor clauze și condiții echitabile și rezonabile. OAREC a prevăzut acest proiect în programul de lucru pentru anul 2025¹. Orientările OAREC vor fi elaborate cu consultarea părților interesate.

Prin urmare, ANCOM consideră că nu este necesară includerea în planul de acțiuni pentru anul 2025 a altor orientări privind aplicarea dispozițiilor referitoare la accesul la infrastructura fizică.

6. Același respondent propune realizarea unei analize/ evaluări privind necesitatea transmiterii de către toți operatorii /furnizorii de servicii de comunicații a datelor statistice, precum și relevanța acestor date în contextul de ansamblu, iar în cadrul raportărilor să fie luată în considerare posibilitatea de utilizare a formularelor anterioare la care să existe posibilitatea de efectuare a modificărilor.

¹ https://www.berec.europa.eu/system/files/2024-12/BoR%20%2824%29%20183_BEREC%20WP2025.pdf

Propunerea este argumentată astfel: raportările solicitate, acțiune supusă sancțiunilor administrative în caz de nerespectare, implică sarcini administrative excesive și/sau care prezintă impact financiar semnificativ pentru asigurarea îndeplinirii acestor obligații.

Opinia ANCOM: În procesul de elaborare a proiectelor de decizii privind raportarea de date statistice și a altor informații, ANCOM are în vedere respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și transparenței, ceea ce se va întâmpla cu siguranță și în cazul elaborării noii decizii privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de comunicații electronice. De altfel, toate aceste decizii emise de către ANCOM țin cont de principalele categorii de rețele și servicii furnizate pe piața din România, de relevanța acestora pe piața de comunicații, iar fiecare furnizor completează raportările în funcție de activitatea proprie desfășurată în perioada de referință.

Aplicația de raportare online a datelor statistice (lansată în 2013) permite și în prezent afișarea datelor raportate anterior și modificarea acestora (de regulă în cazul anchetelor cu caracter permanent), precum și multiplicarea unor formulare deja completate (se poate realiza cu sau fără datele completate, la alegerea fiecărui utilizator, de ex. în ancheta „D274 Contracte privind dreptul de acces pe proprietăți”), însă, în funcție de probabilitatea estimată de apariție a unor erori la completarea datelor de către respondenți, nu este fezabil ca aceste modalități de proiectare să fie aplicate la orice tip de anchetă.

Totodată, pentru anchetele recurente cu structură identică de la o perioadă de raportare la alta (de tipul D333), aplicația de raportare permite și în prezent afișarea datelor completate în raportarea precedentă (coloanele de tip PREC), în paralel cu celele necesar a fi completate pentru raportarea curentă. De asemenea, în noua versiune a aplicației de raportare se pot introduce câmpuri în care se calculează și se afișează automat evoluțiile față de valorile completate pentru perioada anterioară de raportare (coloanele de tip PREC), în scopul minimizării erorilor de completare.

7. Cei 15 respondenți amintiți anterior (în secțiunea I a acestui document) propun să fie introduse în planul de acțiuni al ANCOM pe anul 2025 mai multe acțiuni noi, ce țin de preocupările acestora privind expunerea la câmpurile electromagnetice.

În acest sens, respondenții solicită anularea oricăror demersuri cu impact direct sau indirect asupra implementării în România a oricărei tehnologii, explicit a acțiunilor din planul ANCOM care, în opinia acestora, au legătură cu afectarea sănătății cetățenilor (a se vedea propunerile concrete de la punctele 3, 6, 7 și 10 din Secțiunea I a prezentului document) și consideră necesare introducerea altor acțiuni, respectiv: „publicarea imediată a tuturor amplasamentelor stațiilor de radiocomunicații ale infrastructurii telecom din România și a benzilor de frecvențe pe care operează; monitorizarea serioasă, consistentă, permanentă, transparentă a radiațiilor câmpurilor electromagnetice, realizată cu mii de senzori fiși, în zonele populate și mii de măsurători mobile, la cererea cetățenilor, atât în benzile de frecvențe licențiabile cât și în benzile de frecvențe nelicențiabile (2,4 GHz și 5 GHz); promovarea utilizării exclusive a soluțiilor cu fir în domeniul casnic și în instituțiile publice, în special în grădinițe, școli, colegii, universități, case de îngrijire și spitale; promovarea legislativă a protecției speciale pentru copii și adolescenți, atașarea vizibilă a etichetelor de avertizare împreună cu instrucțiuni de siguranță pentru reducerea expunerii la radiațiile telefoanelor mobile și altor dispozitive fără fir, inclusiv în manuale de utilizare; marcajul în mod clar al zonelor protejate pentru persoanele electro-hipersenzitive; promovarea dezvoltării de tehnologii de comunicații, inclusiv de consum de energie electrică în domeniul telecom, mult mai compatibile cu sănătatea biologicului (a oamenilor, animalelor și a plantelor); promovarea soluțiilor cu fir (cablu) / fibră optică pentru aplicațiile de uz casnic și facilitățile publice; utilizarea rețelelor cu fibră optică ca bază a tehnologiei moderne, durabile și performante, care satisface cererea tot mai mare a ratelor tot mai mari de transmisie de date, asigurarea de fonduri publice pentru cercetare independentă și corectă, precum și pentru educație în domeniu, care să nu ascundă descoperirile științifice și medicale despre riscurile tehnologiei wireless, ci pentru a clarifica și preîntâmpina aceste riscuri; eliminarea echipamentelor de comunicații wireless de pe spațiile verzi din intravilanul localităților; antenele trebuie restricționate și amplasate în spații specifice și să fie ușor identificabile public, făcându-se publice nivelurile de radiații de radiofrecvență emise, pentru a proteja oamenii; antenele trebuie amplasate la peste 500 m de locurile în care oamenii locuiesc și / sau muncesc (mai ales departe

de școli, spitale, aziluri) și excluse de pe căile publice de deplasare ale oamenilor; crearea și implementarea unor proceduri de planificare locală care să impună limite noi, specifice, ale emisiilor câmpului electromagnetic de radiofrecvență (RF-EMF), în funcție de specificul zonei acoperite (densitatea și traficul populației, amplasarea și arhitectura clădirilor, potențialul de reflexie a undelor radio către zone sensibile precum spitale, maternități, creșe, școli, aziluri de bătrâni etc.); realizarea unor analize de impact multisectoriale, înainte de a întocmi un proiect de act normativ și publicarea rezultatelor pentru a fi accesibile tuturor celor interesați de problematicile rețelelor de comunicații electronice de generație nouă - 5G / 6G; realizarea mai multor dezbateri publice, ample și corecte, pe tema infrastructurii și frecvențelor radio utilizate de rețelele 5G / 6G, terestre și satelitare, la care să participe atât societatea civică cât și societatea academică; noile elemente de rețea de comunicații mobile 5G, care vor fi amplasate din 50 în 50 de metri, trebuie să aibă din fabrică capabilități IoT de măsurare și transmitere în timp real a parametrilor de operare (frecvențe, putere de emisie, rază de acțiune etc.)”.

Notă: textele propunerilor sunt preluate ca atare din memoriile primite.

Opinia ANCOM: Referitor la acțiunile care au impact direct sau indirect asupra implementării noilor tehnologii de comunicații mobile, ANCOM constată, în primul rând, că solicitări similare sau chiar identice, bazate pe motivații similare sau identice, au fost adresate, cu alte ocazii, în general de aceleași persoane, atât în calitate de petenți, cât și în calitate de respondenți la alte consultări publice realizate de ANCOM. Petițiile au primit răspunsuri, iar consultările publice au fost desfășurate cu luarea în considerare a tuturor contribuțiilor primite, inclusiv prin audiere publică.

Cu toate acestea, având în vedere importanța pe care ANCOM o acordă subiectului și conștientă de existența unei anumite doze de anxietate în fața noilor tehnologii (aspect ce s-a mai reflectat în istorie și cu alte ocazii), reiterăm răspunsurile la aceste observații, în limitele atribuțiilor Autorității chiar dacă relevanța lor în contextul prezentei consultări este limitată.

Astfel, în contextul prezentei consultări publice, lăsând la o parte argumentele de legalitate (precum caracterul directivelor europene etc.), apreciem că, pe fond, implementarea noilor tehnologii de comunicații reflectă în cel mai înalt grad realitățile economice și sociale ale României, precum și nevoile de dezvoltare pe termen mediu.

Mai mult, referitor la efectul tehnologiilor de comunicații electronice asupra sănătății umane amintim, cu titlu informativ, că în România limitele de câmp electromagnetic sunt reglementate în conformitate cu practicile adoptate și în Uniunea Europeană, Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1193/2006 pentru aprobarea Normelor privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz, preluând restricțiile prevăzute în Recomandarea 1999/519/EC privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice (de la 0 Hz la 300 GHz)². Pe de altă parte, Comisia internațională de protecție la radiații neionizante (ICNIRP)³ a avizat această recomandare, devenită document de referință pentru toate statele membre ale Uniunii Europene, aceasta fiind, și în prezent, singurul document adoptat la nivel european care reglementează, la nivelul populației generale, limitele între care se consideră sigură expunerea la radiațiile electromagnetice, indiferent de serviciile sau tehnologiile utilizate (emisiile radio-TV, comunicații fixe sau mobile, satelitare sau terestre, incluzând tehnologiile 2G, 3G, 4G, 5G) sau de tipul de activitate ce produce câmp electromagnetic (rețele de comunicații electronice, rețele de energie etc). Așadar, aceste limite se aplică în Europa de peste 20 de ani iar în România în ultimii 15 ani, respectarea lor fiind monitorizată iar efectele lor analizate pe durate lungi de timp.

În măsura în care succesul unui produs, serviciu, furnizor sau tehnologie, este dependent de încrederea utilizatorilor, asigurarea bunei informări, respectiv reducerea asimetriei de informații, sunt esențiale, sens în care se și înscriu o parte din acțiunile planificate de ANCOM și criticate de respondenți.

Astfel, cu privire la preocupările legitime legate de expunerea populației la efectele câmpurilor electromagnetice, trebuie reținut că actele legislative adoptate la nivelul Uniunii Europene recunosc necesitatea de a garanta că cetățenii nu sunt expuși la câmpuri electromagnetice

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1564497773133&uri=CELEX:31999H0519>.

³ <https://www.icnirp.org/>.

la un nivel nociv pentru sănătatea publică. Drept urmare, întrucât sensibilitatea corpului uman la radiații nu depinde de cetățenie sau de statul în care se implementează rețelele de comunicații electronice, întreaga situație trebuie privită într-un cadru internațional/european. Directiva (UE) 2018/1972 stabilește că pe acest subiect statele membre ar trebui să urmărească coerența la nivelul întregii Uniuni, ținând seama în mod special de abordarea precaută prevăzută în Recomandarea 1999/519/CE, pentru a realiza progrese către garantarea unor condiții de instalare mai uniforme, recomandare ce este reper pentru limitele stabilite prin Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1193/2006 pentru aprobarea Normelor privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz. Ca atare, se admite că sănătatea populației nu este afectată în condițiile în care sunt respectate limitele stabilite prin Recomandarea 1999/519/CE. Prin urmare, deși preocupările pe această temă sunt legitime, întregul context trebuie privit cu obiectivitate și echilibru și fără a afecta un progres natural al societății.

Întregul context trebuie privit din două perspective: i) utilizarea echipamentelor radio și ii) utilizarea frecvențelor radio. În privința echipamentelor radio, normele în vigoare stabilesc că introducerea pe piață, respectiv punerea în funcțiune a oricărui echipament radio este condiționată de respectarea unor cerințe esențiale, una dintre acestea fiind, potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio, cu modificările și completările ulterioare, protecția sănătății și a siguranței persoanelor.

În ceea ce privește utilizarea frecvențelor radio, aspect ce intră sub sfera de reglementare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare, trebuie reținut că titularii drepturilor de utilizare au în vedere, la utilizarea efectivă a stațiilor de radiocomunicații (echipamente radio), respectarea limitelor stabilite prin Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1193/2006 pentru aprobarea Normelor privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz, aspect reținut, de altfel, și în art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 740/2016.

Tot contextul prezentat mai sus arată că preocupările legate de expunerea populației la efectele câmpurilor electromagnetice au fost și sunt avute în vedere de autorități, subiectul fiind în atenția organismelor⁴ Uniunii Europene, inclusiv a Comitetului Științific al Uniunii Europene pentru Sănătate, Mediu și Riscuri emergente (SCENIHR)⁵ și/sau în atenția Institutului Național de Sănătate Publică, organizații care au subliniat că respectarea limitelor stabilite prin Recomandarea 1999/519/CE, respectiv Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1193/2006, asigură protecția populației generale față de expunerea la câmpuri electromagnetice.

Planurile ce privesc implementarea noilor tehnologii de comunicații nu pot fi privite ori raportate doar la teritoriul național, întrucât industriile ori sectoarele de activitate sunt, în prezent, conectate la nivel internațional/european, iar utilizarea frecvențelor radio trebuie privită în același context. Drept urmare, ANCOM are în vedere o serie de documente ori acte legislative adoptate la nivel european. Unul dintre aceste documente⁶, adoptat de către Comisia Europeană, identifică principalele provocări și domenii care necesită acțiuni concertate, coordonate la nivelul statelor membre.

Pentru a lămuri pe deplin activitatea ANCOM, precizăm că în conformitate cu atribuțiile legale care îi revin în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009, activitatea ANCOM privește autorizarea utilizării frecvențelor radio (fie că vorbim de stații de emisie utilizate pentru furnizarea serviciilor de programe de radiodifuziune, fie că vorbim de stații utilizate pentru furnizarea altor servicii de comunicații electronice), incluzând și analizarea și expertizarea tehnică a utilizării frecvențelor radio pentru asigurarea compatibilității radioelectrice dintre stațiile și rețelele de radiocomunicații autorizate, pentru prevenirea apariției interferențelor prejudiciabile ce pot apărea la utilizarea resursei limitate de spectru radio.

În baza atribuțiilor menționate anterior, ANCOM realizează publicarea (în timp real în cazul senzorilor ficși și în timp oportun în cazul echipamentelor portabile) pe site-ul www.monitor-emf.ro

⁴ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-8-2019-001526-ASW_EN.html.

⁵ https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/emerging/docs/scenihr_o_041.pdf.

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul european, consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un Plan de acțiune 5G în Europa, COM/2016/0588 final, COM/2016/0588 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1564489468236&uri=CELEX%3A52016DC0588>.

a tuturor măsurărilor efectuate pentru monitorizarea câmpului electromagnetic la nivel național (peste 30000 de măsurări realizate). În ambele situații de monitorizare a ambientului electromagnetic, ANCOM măsoară valoarea intensității câmpului electromagnetic, raportând-o la nivelele de referință stabilite prin Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr.1193/2006. Măsurările realizate cu echipamentele portabile de monitorizare sunt realizate cu respectarea recomandării ECC (02)04 privind metodele de măsurare a radiațiilor electromagnetice neionizante.

În cazul monitorizării cu senzori fiși activitatea se desfășoară în mod permanent, prin intermediul unui număr de 200 de stații de monitorizare de bandă largă, dispuse la nivel național (amplasate în București și alte 140 localități din țară) și integrate unitar în sistemul autonom de măsurare a câmpului electromagnetic din cadrul ANCOM, care măsoară în banda de frecvență **100 kHz - 7 GHz**.

Pentru măsurările realizate cu echipamente portabile specializate sunt folosite sisteme de tipul NARDA SRM-3006, calibrate periodic, pe o bandă largă de frecvență cuprinsă între **9 kHz și 6 GHz** (bandă ce acoperă inclusiv benzile utilizate în România pentru 5G), cu antene triaxiale de măsurare a câmpului electric și magnetic pentru diferite benzi de frecvențe, respectând recomandarea ECC (02)04 privind metodele de măsurare a radiațiilor electromagnetice neionizante. Numărul de senzori necesar este stabilit în funcție de resursele financiare avute la dispoziție, existența spațiilor de instalare care să asigure siguranța/protecția echipamentelor, identificarea locurilor dispuse pe domeniul public care să îndeplinească cerințele de necesitate etc.

ANCOM efectuează măsurări în vederea determinării nivelurilor de câmp electromagnetic exclusiv în spațiul public, conform planului său anual de măsurări a câmpurilor electromagnetice. În măsura posibilităților, ANCOM poate include în planul său măsurări solicitate de alte autorități. Cetățenii pot solicita efectuarea de măsurări într-un loc public în care ANCOM nu a efectuat deja măsurări, folosind formularul de contact, iar ANCOM va analiza introducerea propunerii în planul de măsurări existent sau pentru anul viitor. În situația în care cetățenii doresc realizarea unor seturi de măsurări în alte locuri decât cele din spațiul public, se pot adresa entităților publice și private (acreditate) care realizează astfel de măsurări contra cost.

Ca o concluzie a acțiunilor desfășurate de ANCOM, se poate reține că rezultatele măsurărilor, efectuate până în prezent, arată că nu există, până la acest moment, depășiri ale limitelor admise de legislație. Fără îndoială însă, acțiunile desfășurate de ANCOM pe acest segment vor continua și în perioada următoare.

Precizăm că ANCOM nu are competența legală de a evalua, din perspectivă medicală, efectele intensității câmpului electromagnetic asupra stării de sănătate a populației, aspecte care sunt în sfera domeniului sănătății publice.

Referitor la propunerile de noi acțiuni, ANCOM constată că unele dintre acestea sunt deja realizate (de exemplu, monitorizarea spectrului radio și a radiațiilor electromagnetice generate, transparența rezultatelor) ori se desfășoară cu caracter permanent, unele sunt cel puțin discutabile (de exemplu, promovarea rețelelor fixe în detrimentul rețelelor wireless), în timp ce altele nu sunt de competența ANCOM (de exemplu, introducerea de interdicții, asigurarea de fonduri guvernamentale pentru cercetarea wireless etc.).

Reiterăm că, în pofida numeroaselor studii efectuate de comunitatea științifică internațională din 1999 încoace⁷, ANCOM nu are cunoștință privind existența vreunor efecte negative dovedite asupra sănătății⁸, la nivelurile actuale ale limitelor de expunere⁹.

⁷ Anul stabilirii limitelor ICNIRP actuale, în vigoare în România

⁸ Prin efect negativ dovedit asupra sănătății se înțelege: efectul dăunător asupra sănătății unei persoane, datorat expunerii la un câmp electric, magnetic sau electromagnetic sau la curenți induși sau de contact, cu următoarele caracteristici:

- este susținut cu greutatea dovezilor acestui efect prin studii publicate în literatura științifică;
- efectul a fost demonstrat de laboratoare independente;
- în comunitatea științifică există un consens că efectul are loc pentru condițiile specificate privind expunerea.

⁹ A se vedea, de exemplu, standardul IEEE privind nivelurile de siguranță a expunerii populației la câmpuri electrice, magnetice și electromagnetice între 0 Hz și 300 GHz nr. C95.1 - 2019